

Zonnedauw

driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Noord-Limburg (Lommel-Overpelt)

2013 nr 2 Jaargang 45
april-mei-juni

Redactieteam Zonnedaauw:

Ann GEYPEN
Heidi DRIES
Luc WINTERS, teksten en inhoud Zonnedaauw
Paul VERHEYEN Indesign lay-out
Hanne MAES, Indesign lay-out
Yvonne KUYPERS

WWW.NATUURPUNT-NOORDLIMBURG.BE

Afdelingsbestuur

Gène Wellens, erevoorzitter
Luc Winters, voorzitter, redactie Zonnedaauw
Jan Leroy, co-voorzitter
Marie-Louise Bosmans, ondervoorzitster
Albert Mertens, schatbewaarder
Paul Verheyen, secretaris,
Leon Plessers, ledenadministratie
Henri Cuyvers,
Albert Geuens,
Carl Vertommen
Marc Geuens,
Gerard Jannis,
Jansen Toon
Herman Poorters
Rik Theuws,
Henri Vaesen,
Paula Alaerts-Vliegen, beheer Wateringhuis, feestcomité
Annemie Alaerts-Van Endert, feestcomité

luc.winters@telenet.be
jan.leroy@skynet.be

albert.mertens@skynet.be
pool.verheyen@skynet.be
leon.plessers@helvoet.com
henricuyvers@telenet.be
bertgeuens@skynet.be
carl.vertommen@telenet.be
marcgeuens1@telenet.be

totom@telenet.be
hermanpoorters@hotmail.com
rik_theuws@hotmail.com

petrus.alaerts@telenet.be
patrick.van.endert@telenet.be

WERKGROEPEN

Pieter Cox: vogelwerkgroep
Guido Jansen: vissenwerkgroep
Luc Winters: amfibieën en reptielen
Gerard Jannis: libellen
Jan Leroy: planten "De Slobkousjes"
Rudi Wouters: Vlinders "Hesperia"
Albert Mertens: natuurgidsen

bertgeuens@skynet.be
gijans@hotmail.com
luc.winters@telenet.be
gerard.jannis@telenet.be
jan.leroy@skynet.be
wouters.rudi@scarlet.be
albert.mertens@skynet.be

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

Hoofdconservator (H.C.) en coördinator
"De Vloeiweiden in de Watering" (Lommel-Kolonie),
"De Lommelse heidegebieden": de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbossenheide,
"Den Tip", (dendrologisch park in Lommel-Kerkhoven),
"Het Plat" (Overpelt)
"De Dommelvallei" (Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt)
"De Veewei" (Hechtel-Eksel)

Gerard Jannis
Albert Mertens (H.C.), en Pierre Alaerts
André Geypen (H.C.), en Michel Emmers
Gène Wellens (H.C.), Rik Theuws
Theo Renckens (H.C.), Willy Cox en Luc Winters
Albert Geuens (H.C.) en Wouter Beyen
Luc Winters (H.C.) en Fons Kenis

Omslagfoto: Dommelvallei "De Mullerbeemden"
foto Jos Winters

Inhoudsopgave

- Blz 2 Afdelingsbestuur
- Blz 3 Brief van de voorzitter
- Blz 4 Aankondiging van Activiteiten
- blz .7 Driedaagse uitstap Kluisbergen
- Blz. 8
 - Aanleveren van artikels voor Zonnedaaw.
 - Europese onderscheiding!!!
 - Vogelreis voorjaar 2014 naar Israël
 - 4-daagse vogelreis naar het Lauwersmeer
- Blz 9 Verslag Zeelandreis
- Blz 10 Vlindernieuwtjes van Hesperia
- Blz 11
 - Prikbordblad : uit te knippen
 - Toezicht WateringHUIS 2013
- Blz 12 Publiciteit.
- Blz 14 Een Haiku (Rob Van Vlierden)
- Blz 15 De Slobkousjes in 2013
- Blz 16 Watervogeltelling in Lommel
- Blz 18 Stage-opdracht in de Vloeiweiden en de Watering van Lommel-Kolonie.
- Blz 19 Vleermuizen: een zegen voor je tuin.
- Blz 20 Op stap door vallei van de Dommel
- Blz 21 Op bezoek in het Veenpark van Barger-Compascuum bij Emmen in Drenthe
- Blz 22 Het vogelei
- Blz 23 Colofon

Brief van de voorzitter

Op 24 oktober kwam er een verrassend bericht. Ford Genk sluit eind 2014. Een donderslag bij heldere hemel. Meer dan 10.000 mensen zullen hun baan verliezen. Waar moeten deze mensen opnieuw werk zoeken?

Waar zijn, wij, Limburgers sterk in?

Heel snel werd er een raad van wijzen samengesteld (Salk = strategisch plan Limburg in het kwadraat). Zij moesten op korte termijn uitzoeken hoe er 10.000 arbeidsplaatsen kunnen bijgeschapen worden.

Bijna alles kwam aan bod: de uitbreiding van het hoger onderwijs, overheidsinvesteringen, ondersteuning van starters enz. Vooral het verbeteren van de infrastructuur viel op met onder andere de Noord-Zuid verbinding, de verhoging van de bruggen van het Albertkanaal, het sluizencomplex in Balen, ontsluiting van de bedrijventerreinen enz.

Aan industriegrond is er momenteel geen gebrek in onze regio. Lommel heeft momenteel nog veel bedrijventerreinen klaar liggen.

Waar de limburgers wel sterk in zijn, is natuur en recreatie. Het Nationaal Park Hoge Kempen heeft bewezen dat natuur voor inkomsten en werkgelegenheid kan zorgen. Helaas werd nu net dit punt stiefmoederlijk behandeld in hun eindrapport.

Natuurlijk is industrie belangrijk, maar ook natuur en toerisme. Daarom heeft Natuurpunt een plan klaar om groengebieden en natuurverbindingen in te passen in de plannen voor de Lommelse bedrijventerreinen Kristalpark III. Het blijft een industriegebied maar met zeer hoge natuurwaarden.

Natuurpunt Noord-Limburg wil de dialoog tot stand brengen om samen met de Stad Lommel en ANB naar een aanvaardbare oplossing te zoeken. Het plan van Natuurpunt bewijst dat er mogelijkheden zijn voor zowel industrie als voor natuur. Met een beetje water in de wijn kan dit een win-win situatie voor alle partijen worden.

Luc WINTERS, voorzitter

Lentevuurspin vr

Aankondiging activiteiten

Maandag 1 april 2013 (paasmaandag)

Dag (of ½ dag)-uitstap naar “Het Militair Domein” te Helchteren (ism met NP-Hechtel-Eksel)

Leiding: Albert Geuens.
Samenkomst: om 8.00 uur op de parking van A.V.T. (Atletiekvereniging Hechtel), de eerste weg ten zuiden van het ronde punt ten zuiden van Hechtel op de oude baan Eindhoven-Hasselt.
Bij deze daguitstap bestaat de mogelijkheid om rond de middag af te haken.
Drank en/of versnapering is wel gewenst.

Zondag 7 april 2013

Geleide natuurwandeling in “De Vloeiweiden” te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse Natuurgidsen: Luc Winters en Henri Cuyvers.
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Donderdag 11 april 2013

Vogelbuurten

Leiding: Pieter Cox
Plaats: 20.00 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 Lommel-Kolonie

Zaterdag 13 april 2013 Vlinderwerkgroep HESPERIA

Vlinderwandeling: Op zoek naar de eerste vlinders van het jaar in de Watering.

Leiding: Rudi Wouters
Samenkomst: om 13 uur aan het WateringHUIS te Lommel-Kolonie, Oude Maai, 80.
Deze activiteit gaat door afhankelijk van de weersomstandigheden; schrijf je in op de nieuwsbrief van Vlinderwerkgroep Hesperia, bij twijfel mail naar Wouters.rudi@scarlet.be of GSM 0498/384896 of kijk eerst even op de site: <http://www.natuurpunt-noordlimburg.be/vlinders.html>

Zondag 21 april 2013 :

ERFGOEDWANDELING

In samenwerking met Natuurpuntafdeling Hechtel-Eksel
Samenkomst: aan de Schans, Schansdijkstraat te Eksel om 14 uur; duur tot 17 uur

Maandag 22 april 2013 :

Dag van de aarde

Voor informatie: zie media.
<http://www.bondbeterleefmilieu.be/dagvandeearde/>

Zondag 28 april 2013

Voorjaarswandeling in “Het Plat” te Overpelt.

Leiding: Theo Renckens, John Verboven en Willy Cox.
Samenkomst: om 14.00 uur aan de schapenstal op het einde van de Palisstraat (Holven)

Zondag 5 mei 2013

Geleide wandeling in “De Vloeiweiden” te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Albert Janssen en Leon Plessers.
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Vrijdag 10, zaterdag 11 en zondag 12 mei 2013

DRIEDAAGSE UITSTAP naar Kluisbergen in de Vlaamse Ardennenstreek

Meer gegevens en de nodige inlichtingen betreffende deze driedaagse vind je elders in deze Zonnedauw.

Zaterdag 11 mei 2013 Vlinderwerkgroep HESPERIA

Vlinderwandeling: Op zoek naar het Groentje en het Bont Dikkopje op de Riebos.

Leiding: Rudi Wouters

Samenkomst: om 13 uur, de parking Brasserie de Lossing, lossingsweg 21, brug 12 Lommel.

Deze activiteit gaat door afhankelijk van de weersomstandigheden; schrijf je in op de nieuwsbrief van Vlinderwerkgroep Hesperia, bij twijfel mail naar Wouters.rudi@scarlet.be of GSM 0498/384896 of kijk eerst even op de site: <http://www.natuurpunt-noordlimburg.be/vlinders.html>

Donderdag 16 mei 2013

Vogelbuurten

Leiding: Pieter Cox

Plaats: 20.00 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 Lommel-Kolonie

Zondag 19 mei 2013

Geleide wandeling in “de Wurft en de Koemook” te Mol-Postel.

Zoals besproken tijdens onze winterse dia-avond over deze natuurgebieden, willen wij met onze afdeling een bezoek brengen te Mol-Postel aan de natuurgebiedjes “De Wurft en de Koemook”.

Leiding: Yves en Cécile Lesseliers.

Samenkomst: om 14 uur aan De wurft 28 te Postel; dit is met elke GPS te vinden.

Zondag 26 mei 2013

Dag van het PARK

Leiding: Albert Geuens

Samenkomst: om 14.00 uur in het “Dendrologisch Wielewaalpark Den TIP” te Lommel-Kerkhoven, Kanaalstraat.

Zondag 2 juni 2013

A. Wandeling in Dommeldal (ism met Natuurpunt Hechtel-Eksel)

Leiding: Albert Geuens en Gerard Jannis.

Samenkomst: Om 9.00 uur aan de Kerk van Eksel, Laarzen kunnen nuttig zijn.

B. Geleide natuurwandeling in “De Vloeiweiden” te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Willy Jacobs en Willy Cox.

Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Vrijdag 7 juni 2013

Nachtzwaluwtocht in het domein “Het Pijnven” te Eksel - Lommel

Leiding: Albert Geuens.

Samenkomst: om 20.30 uur op de parking van het staatsbos “Het Pijnven”, nabij het Bosmuseum, Kiefhoekstraat (weg van Eksel naar Lommel-Kerkhoven).
Doel: observeren van de nachtzwaluw.

Onze vogelwerkgroep hield reeds meerdere goed georganiseerde tellingen, daarom is het nu voor de geïnteresseerde leden dé gelegenheid om deze mysterieuze vogel iets beter te leren kennen.

Zaterdag 8 juni 2013 Vlinderwerkgroep HESPERIA

Algemene wandeling in het “Dendrologisch Wielewaalpark den TIP”

Leiding: Rudi Wouters
Samenkomst: om 13 uur aan Den Tip te Lommel-Kerkhoven, Kanaalstraat ter hoogte van zaal De Heidegalm
Deze activiteit gaat door afhankelijk van de weersomstandigheden; schrijf je in op de nieuwsbrief van Vlinderwerkgroep Hesperia, bij twijfel mail naar Wouters.rudi@scarlet.be of GSM 0498/384896 of kijk eerst even op de site: <http://www.natuurpunt-noordlimburg.be/vlinders.htm>

Donderdag 13 juni 2013

Vogelbuurten

Leiding: Pieter Cox
Plaats: 20.00 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 Lommel-Kolonie

Tweede helft juni 2013

Maaien, hooien, persen in de Vloeiweiden

Aangezien we het goede hooiweer niet op bestelling krijgen, zullen we maaien, hooien en persen wanneer het hooiland en het weer het toelaten. Om te weten of er gemaaid of gehooid wordt, kan je Albert Mertens (011/649400) of Pierre Alaerts (011/541984) opbellen.

Zaterdag 29 juni 2013

Beheerswerken in en om “Het wateringHUIS”

Opzet is om eenmaal per kwartaal “Het wateringHUIS” binnen, maar ook buiten (de onmiddellijke omgeving) een poets- en onderhoudsbeurt te geven. Iedereen is welkom.
Samenkomst: aan het “Het wateringHUIS” van 9 uur tot 12 uur

Zondag 30 juni 2013

Koffietafel en gezellig samenzijn aan “Het wateringHUIS”.

We nodigen alle medewerkers aan de talrijke beheerswerken en alle andere activiteiten van onze vereniging tijdens het afgelopen jaar uit op een gratis koffietafel met drank aan “Het wateringHUIS” vanaf 17 uur, als dank voor hun inzet.

Zaterdag 6 juli 2013 Vlinderwerkgroep HESPERIA

Bezoek heringerichte Schulenswijer: Op zoek naar de Kleine IJsvogelvlinder.

Leiding: Theo Geuens
Samenkomst: om 13 uur, aan de parking Begijnenvijvers, Begijnenstraat, 3940 Hecxhtel-Eksel.
Deze activiteit gaat door afhankelijk van de weersomstandigheden; schrijf je in op de nieuwsbrief van Vlinderwerkgroep Hesperia, bij twijfel mail naar Wouters.rudi@scarlet.be of GSM 0498/384896 of kijk eerst even op de site: <http://www.natuurpunt-noordlimburg.be/vlinders.html>

Zondag 7 juli 2013

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Toon Jansen en Henri Cuyvers
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

DRIEDAAGSE NATUURUITSTAP NAAR KLUISBERGEN

in de Vlaamse Ardennen

op 10 ,11 en 12 mei 2013 (Hemelvaartweekend)

Hieronder alle gegevens over de 38ste driedaagse excursie. Dit jaar gaan we naar de Vlaamse Ardennen in de omgeving van de oude textielstad Ronse.

Hier zijn we met z'n allen nog niet geweest. Als het meezit, vinden we in de open plekken van het Kluisbos nog bloeiende hyacinten. Vorig jaar hebben we larven van vuursalamanders gevonden in de beek en ook enkele volwassen exemplaren gezien.

We hopen op zonnig weer en veel belangstelling van onze leden!

VERBLIJF:

Jeugdherberg De Fiertel
Ruddersveld 7
9600 Ronse
Tel. 055 21 19 26

Het verblijf is gelegen in het hartje van de Vlaamse Ardennen, aan de voet van de Muziekberg, volledig in het Vlaamse groen.

Het aantal plaatsen is beperkt tot 34 personen waarvan 12 kamers van 2 personen. De koppels die een 2-persoonskamer willen, gelieve zo snel mogelijk in te schrijven. Zondag 21 april moeten we ten laatste het aantal deelnemers doorgeven.

ONKOSTEN:

Degenen, die op een 2-persoonskamer liggen, betalen 90 € per persoon, op een meerpersoonskamer betaal je 80 €. Onder de 18 jaar 70 € per persoon. Als je met iemand meerijdt, rekenen we 16 € extra aan, die we je chauffeur ter plaatse terug zullen betalen. We proberen uit milieuoogpunt de auto's zo goed mogelijk te bezetten.

INSCHRIJVING:

Naam en adres doormailen of bellen naar marcgeuens1@telenet.be of GSM 0478 54 22 51 (na 18 uur).

Het verschuldigde bedrag overschrijven voor 21 april op rekeningnummer 035-26112051-76 van Natuurpunt Noord-Limburg met vermelding '3 daagse Kluisbergen' en het aantal personen.

PERSOONLIJKE UITRUSTING:

Lakens kan je huren aan 5 euro. Slaapzak is toegelaten. Kledij voor regen en zonneshijn meenemen. Stevige schoenen en goede sokken aandoen.

Vergeet uw verrekijker en eventueel fototoestel niet!

KNAPZAK:

Voor vrijdagmiddag nemen we onze boterhammen mee. Vergeet vooral geen drinken voor onderweg.

PROGRAMMA:

We maken elke dag een wandeling in de omgeving van Ronse. Hoe we het de eerste dag regelen ga ik jullie op tijd doorgeven.

Het programma ligt momenteel nog niet vast. Bij minder goed weer kunnen we de stad Ronse bezoeken met een zeer interessant textielmuseum. Het niveau van de wandeling is lager dan vorig jaar. Jef (81 jaar) zal dit jaar gespaard blijven...

De REISWEG:

De heenreis is ongeveer 175 km, rijtijd ongeveer 2 uur.

ROUTE:

We nemen de E314 naar Brussel en dan de E40 richting Gent. In Gent de E17 nemen richting Kortrijk en direct afslag De Pinte nemen en vervolgens de N60 richting Ronse. De precieze afspraakplaats wordt nog doorgegeven.

REGELING BEZETTING AUTO'S:

Marc Geuens belt zelf enkele dagen voor Hemelvaart naar de chauffeurs voor de autobezetting.

Als men niet tijdig op de afgesproken plaats kan zijn, gelieve een seintje te geven op 0478 54 22 51.

Infra-FOS vzw is de uitbater van 2 jeugdherbergen namelijk De Fiertel in Ronse en De Valk in Laarne. Beide jeugdherbergen maken deel uit van het netwerk van de Vlaamse Jeugdherbergen vzw

De Fiertel is gelegen in de Vlaamse Ardennen, net op de taalgrens, en de ideale uitvalsbasis van de al dan niet actieve natuurliefhebber.

Zie ook op de website!

www.infracos.be/nl/235-infra-fos

Aanleveren van artikels voor Zonnedauw.

Bij het samenstellen van ons ledenblad willen we graag inspelen op de werking van onze afdeling Natuurpunt Noord-Limburg. We ontvangen graag teksten en illustraties hierover. Het is daarom zinvol om eens te omschrijven hoe we dit materiaal liefst aangeleverd krijgen.

De meeste mensen zijn gewoon om teksten te verwerken in "Word" en kunnen hiermee mooie lay-outs maken met foto's, tabellen enz. Zonnedauw, net zoals alle tijdschriften en kranten, wordt echter samengesteld met een programma van een heel andere orde, namelijk "Indesign" van de firma Adobe, met ook o.a. de gekende programma's "Photoshop" en "Acrobat". Vermits deze programma's van een andere firma zijn als "Word", worden uw mooi ontworpen teksten die we ontvangen, teruggezet naar een platte tekst, waarbij de illustraties daarenboven niet mee opgenomen worden. Bij "Indesign" worden namelijk teksten en illustraties verwerkt als afzonderlijke objecten.

Als we voor het zeggen hebben, ontvangen we het liefst teksten en illustraties als afzonderlijke bestandjes, waarbij de foto's in de hoogste resolutie best worden aangeleverd. Eventueel kan men in de tekst aangeven waar een bepaalde foto het best wordt geplaatst.

Europese onderscheiding!!!

Life Dommeldal (Vloeiweiden, Hageven, Dommelvallei en Resterheide) is uitgekozen tot een van de beste Life projecten uit 2012. Samen met nog 7 andere Life projecten zal Natuurpunt op 5 juni deze onderscheiding in ontvangst mogen nemen. Met dank aan al onze vrijwilligers die dit project hebben helpen begeleiden en uitvoeren.

Vogelreis voorjaar 2014 naar Israël

In maart (vermoedelijk van 20 tot 27 maart) wil Natuurpunt Noord-Limburg een 8-daagse reis naar Israël organiseren. Nico Venema is onze ervaren reisleader en zal ons in de omgeving van Eilat rondleiden. De prijs zal vermoedelijk minder als 1000 euro bedragen. Graag zouden we nu al het aantal deelnemers willen kennen zodat wij deze reis beter kunnen voorbereiden. Je kan je reeds aanmelden bij Rik Theuws tel: 011661306 - rik_theuws@hotmail.com. In de volgende Zonnedauw zullen we meer gedetailleerde informatie over deze reis kunnen geven.

4-daagse vogelreis naar het Lauwersmeer van vrijdag 20 september tot maandag 23 september.

Lauwersmeer ligt in het noorden van Friesland op ongeveer 340 km van Lommel en is een uniek natuurgebied waar o.a. de Zeearend broedt. We gaan logeren (in luxe) in het bungalowpark Landal Suyderoogh vlak bij het Lauwersmeer. Het programma staat nog niet volledig vast, maar we voorzien toch dat we 1 dag de oversteek naar Schiermonnikoog maken. We hebben een reservatie gemaakt voor 24 personen. In de volgende Zonnedauw zal er meer informatie geven worden over deze reis. Maar men kan zich nu al aanmelden bij Marc Geuens marcgeuens1@telenet.be

Verslag Zeelandreis Natuurpunt Noord-Limburg op zondag 24 februari 2013

Om 6u10 werden de eerste zeelandreizigers opgehaald, gevolgd door nog enkele opstapplaatsen, om vervolgens richting Zeeland af te reizen. We hadden te kampen met echte winterse omstandigheden, er lag bij vertrek namelijk een laag sneeuw. Rond 8u30 reden we Zeeland binnen en kwamen we langs de eerste natuurgebieden. Al snel merkten we dat de kleinere binnenwateren dichtgevroren waren, we moesten het dus hebben van de grotere plassen en de kuststrook. Bij Oesterdam, de eerste stopplaats, werden al enkele jaarlijkse 'zeelandsoorten' gemeld: Middelste zaagbek, Rotgans, Brilduiker... en één of andere duiker, al behoorde die niet tot de categorie 'vogels'. Vervolgens ging de tocht verder richting Scherpenissepolder waar soorten als Geoorde fuut, Pijlstaart, Kluut en Grote zaagbek in de verreijker verschenen. Het weer bleef erg grijs en regelmatig dwarrelden er sneeuwvlokjes naar beneden.

Onderweg naar Het Stinkgat konden we vanuit de bus twee Slechtvalken bewonderen op en rond een akker. Bij Het Stinkgat aangekomen besloten we om naar de volgende stopplaats door te rijden, want het water op deze locatie was volledig dichtgevroren. Via de Philipsdam zetten we koers richting Ouwerkerkse Inlagen bij het Watersnoodmuseum. Al snel had iedereen achter het museum een plekje gevonden om uit de koude wind het water af te speuren. Nadat iedereen een frisse neus had opgehaald, konden we richting Plan Tureluur vertrekken. Voorbij Zierikzee werden we opgewacht door duizenden Brandganzen. Het is en blijft een prachtig zicht, al die ganzen in Zeeland. Met de bus reden we langs dit gebied af, waar recent landbouwakkers zijn omgevormd tot een combinatie van kreken en open water. Vanuit de bus konden we tussen de enkele honderden Rotganzen een Grote mantelmeeuw en Kleine zwanen waarnemen. Vervolgens zakten we af richting Molen de Lelie bij Scharendijke, waar we onze boterhammen konden opeten en iets warm nuttigen. De bazin van het restaurant dacht dat we een slag van de molen hadden

gekregen, maar daar trokken we ons niets van aan en besloten om het winterse weer opnieuw te trotseren.

Na een korte rit kwamen we aan bij Brouwersdam waar het merendeel van de groep er voor koos om een wandeling op de dijk te maken, terwijl de anderen rechtstreeks naar de Spuisluis gingen om de zee af te turen. Hier ontmoetten we Natuurpunt Zuid-Limburg, die ook met een bus naar Zeeland waren afgezakt. De sneeuwbuien werden helaas forser en het zicht nam zienderogen af, terwijl goed zicht een must is om leuke soorten op zee te vinden. Toch kon een mannetje Eider, enkele Roodkeelduikers en Zwarte Zee-eenden waargenomen worden op zee. Bij de Spuisluis zaten enkele Paarse strandlopers hun middagdutje te doen en in het water stak, naar jaarlijkse gewoonte, een Grijs zeehond zijn neus even boven water. Nadat iedereen terug bij de bus was toegekomen, reden we opnieuw naar Plan Tureluur, waar we deze keer een wandeling gingen maken. Via de Herenkeet wandelden we naar Moriaanshoofd waar de bus stond te wachten. Tijdens deze wandeling zagen we bij hevige sneeuwval enkele Kluten en ook een Slechtvalk die een groep van meer dan duizend plevieren (Goud- en Zilverplevier) de lucht in jaagde, wat een prachtige 'wolk' tot gevolg had. Richting de laatste stopplaats konden er vanuit de bus drie overvliegende Lepelaars waargenomen worden. De laatste stopplaats was het Veerse Meer, waar we in De Meerkoet ons konden opwarmen en waar we de soortenlijst al eens konden nachecken. Bij vertrek huiswaarts konden we nog een laatste soort aan ons lijstje toevoegen, namelijk de Blauwe kiekendief, welke vlak langs de bus aan het jagen was.

Deze dag was 79 vogelsoorten rijk, de sfeer zat zoals elk jaar goed en sneeuw vinden we nog steeds beter dan regen... Dus het was ongetwijfeld weer een geslaagde uitstap!

Pieter COX

Vlindernieuwtjes van Hesperia!

Op woensdag 13 februari hebben we van Theo Bollen een zeer interessante uiteenzetting gehad over de Veldparelmoervlinder (*Melitaea cinxia*). Aan de hand van zijn eigen waarnemingen heeft hij ons verteld hoe deze vlinder leeft, zich voorplant en overleeft in onze regio.

Theo BOLLEN

Ook hebben we de evolutie gezien welke deze vlinder bij ons gemaakt heeft van algemeen, tot bijna helemaal verdwenen en momenteel terug voorzichtig aan een opmars bezig.

Vorig jaar zou hij copulerend zijn waargenomen op Den Tip. Daar we dit graag willen opvolgen, hebben we Theo gevraagd voor deze uiteenzetting.

Wat we vooral van deze voordracht hebben geleerd is het volgende:

- Belangrijke datum, 10 mei: rond deze datum begint de vlinder te vliegen tot ongeveer midden juni. Dit kan natuurlijk iets vroeger of later zijn.
- Rupsen zoeken doen we in augustus, dan zijn de spinselnesten goed zichtbaar.
- Hij komt voor op schrale bloemrijke graslanden met Smalle Weegbree (de waardplant voor de rupsen).

Het is dus de bedoeling dat we in mei/juni op het veld gaan kijken of de vlinder vliegt, en dat we dan later in augustus de spinselnesten gaan zoeken. Ook willen we eventueel gericht gaan beheren.

Dit wordt zeker vervolgd....

Wie zich aangesproken voelt en graag geïnformeerd wordt over de werking van Hesperia stuurt gewoon een email naar wouters.rudi@scarlet.be. Je krijgt dan regelmatig onze nieuwsbrief toegestuurd met het relaas van de voorbije wandeling en een afspraak voor de volgende.

Foto's allen van Theo Bollen

Met vlinderrijke groeten,

Rudi WOUTERS

papilio@hotmail.be

Spinselnesten van de Veldparelmoervlinder.

De Veldparelmoervlinder op de bloem van Smalle Weegbree.

PRIKBORD UIT TE KNIPPEN: **ACTIVITEITEN VAN NATUURPUNT NOORD-LIMBURG** Tweede trimester **APRIL-MEI-JUNI 2013**

Maandag 1 april 2013 (paasmaandag): Dag (of ½ dag)-uitstap naar “Het Militair Domein” te Helchteren (ism met NP-Hechtel-Eksel) om 8.00 uur op de parking van A.V.T.

Zondag 7 april 2013: Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Donderdag 11 april 2013: Vogelbuurten 20.00 uur in het WateringHUIS.

Zaterdag 13 april 2013 : Vlinderwandeling om 13 uur aan het WateringHUIS.

Zondag 21 april 2013 : ERFGOEDWANDELING in samenwerking met Natuurpuntafdeling Hechtel-Eksel. Samenkomst: aan de Schans, Schansdijkstraat te Eksel om 14 uur; duur tot 17 uur

Maandag 22 april 2013 : Dag van de aarde: <http://www.bondbeterleefmilieu.be/dagvandeearde/>

Zondag 28 april 2013: Voorjaarswandeling in “Het Plat” te Overpelt om 14.00 uur.

Zondag 5 mei 2013: Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Vrijdag 10, zaterdag 11 en zondag 12 mei 2013: DRIEDAAGSE UITSTAP naar Kluisbergen in de Vlaamse Ardennen-streek

Zaterdag 11 mei 2013 : Vlinderwandeling om 13 uur aan Brasserie de Lossing te Lommel.

Donderdag 16 mei 2013: Vogelbuurten 20.00 uur in het WateringHUIS.

Zondag 19 mei 2013: Geleide wandeling in “de Wurft en de Koemook” te Mol-Postel om 14 uur aan De Wurft 28 te Postel.

Zondag 26 mei 2013 : Dag van het Park: wandeling aan Den Tip te Lommel-Kerkhoven, Kanaalstraat.

Zondag 2 juni 2013

A. Wandeling in Dommeldal (ism met Natuurpunt Hechtel-Eksel) om 9.00 uur aan de Kerk van Eksel.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Vrijdag 7 juni 2013: Nachtzwaluwtocht in “Het Pijnven” te Eksel – Lommel om 20.30 uur

Zaterdag 8 juni 2013 : Wandeling om 13 uur aan Den Tip te Lommel.

Donderdag 13 juni 2013: Vogelbuurten 20.00 uur in het WateringHUIS

Tweede helft juni 2013: Maaien, hooien, persen in de Vloeiweiden

Zaterdag 29 juni 2013: Beheerswerken in en om “Het wateringHUIS” van 9 uur tot 12 uur

Zondag 30 juni 2013: Koffietafel en gezellig samenzijn aan “Het wateringHUIS” vanaf 17 uur.

Zaterdag 6 juli 2013 : om 13 uur bezoek Schuilenswijer, Begijnenvijvers te Hechtel-Eksel.

Zondag 7 juli 2013: Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

TOEZICHT WATERINGHUIS 2013

Zondag 3 maart Paul en Gilda Debruyckere en Marie-Louise Vaesen

Zondag 7 april..... Marc Geuens en Jean Moris

Zondag 5 mei Rudi Wouters

Zondag 2 jun Paul en Josée Verheyen-Vandeweyer

Zondag 9 juni Luc en Elly Winters- Coninx

Zondag 16 juni..... Carlo en Ann Van Seggelen- Geypen

Zondag 23 juni..... Henri en Lydi Cuyvers-Leppens

Zondag 30 juni..... Koffietafel - Alle dames

Zondag 7 juli Patrick en Carine Renckens-Deckers

Zondag 14 juli Willy en Irène Cox-Konings

Zondag 21 juli Marc en Betty Schouteden -Coenen

Zondag 28 juli Jan en Yvonne Cornelissen-Kuypers

Zondag 4 augustus..... Patrick en Annemie Van Endert-Alaerts

Zondag 11 augustus..... André en Melanie Geypen-Daems

Donderdag 15 augustus Gezinsdag KAV-KWB- LG Kolonie

Zondag 18 augustus..... Pierre en Rina Ercken-Jansen

Zondag 25 augustus..... Jan Korsten

Zondag 1 september Nancy Dingenen en Rani

Zondag 8 september Theo en Catho Renckens-Poelmans

Zondag 15 september..... Michel en Rosa Emmers-Bernaerts

Zondag 22 september Rik en Marie-Jeanne Biddeloo-Van Den Eynde

Zondag 29 september..... Fons en Rina Van Decraen-Vliegen

Zondag 6 oktober Leon Plessers

Zondag 3 november..... Toon en Annie Jansen-Bernaerts

Zondag 1 december..... Gerard Jannis

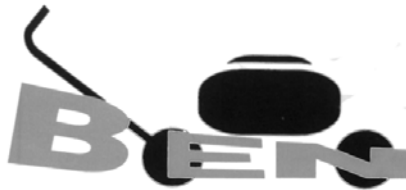
Ook je
verzekeringen
hebben een
check-up nodig!

Gutschoven Zakenkantoor bvba
Leopoldlaan 61 • 3900 Overpelt
011/ 66 13 12
www.dvvooverpelt.be

Opentijden: Ma, Vr, 09.00 - 13.30 en 13.30 - 16.00 • Di, Do, 09.00 - 11.30 en 13.30 - 18.00 • wo 09.00 - 12.00 ti op afspraak

DVV
Raad op mensenmaat

TUINMACHINES & TOEBEHOREN

BEN MERTENS

Astridlaan 214 - 3900 Overpelt

Tel. 011 - 66 43 00

Open vanaf 19 u. - Woe. gesloten

SCHILDER- & BEHANGWERKEN

Omdat u staat
op kwaliteit!

Marc Geuens

0478 542251

Lommelsebaan 64
3940 Hechtel-Eksel

KAMPEER- EN BUITENSPORTZAAK

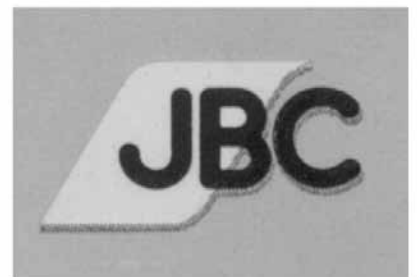

DEN OUTBACK

Alles voor de
Wandelaar,
Avonturier, ...

Galerij Vivaldi, LOMMEL, 011/554450

Open: van 10.00 tot 18.00 u. denoutback@scarlet.be
Zondag en Maandag gesloten.
Bezoek onze site: www.denoutback.be

LOMMEL

LIMBURG INTERNATIONAL
UW REISBURO I

Stationsstraat 1 bus 1 3910 NEERPELT Tel. 011/80 39 80 fax 011/ 64 03 23
e-mail: info@li-reizen.be (Lic. A 1267)

Uw reisburo en autocarbedrijf voor:

- Alle forfaitreizen
- Groepsreizen op maat
- Eëndagsreizen op maat
- Tickets voor lijnvluchten
- Verhuur autocars tot 85 plaatsen

Jaarlijks organiseren wij verschillende eigen groepsreizen naar
o.a. Madagascar, Maleisië, ...

Voor meer info zie: www.li-reizen.be

Vraag vrijblijvend informatie.

Tot binnenkort!!!

Autorijschool	Hendriks nv
Leopoldlaan	44
3900	Overpelt
Tel.	011 / 80 98 80
Fax	011 / 64 99 72
E-mail	info@hendriks.be

Rijkschool HENDRIKS NV heeft vestigingen te

OVERPELT	Leopoldlaan 44	(011)80 98 80
BALEN	Gasthuisstraat 16/1	
EKSEL	Heerstraat 12	(011)73 10 51
HAMONT	Nieuwstraat 1	(011)44 70 65
LOMMEL	Molsekiezel 66	(011)54 53 91
BALEN	Vaartstraat 72	(014)81 24 23
MEERHOUT	P. v. Haechtpl. 7	(014)30 86 93
NEERPELT	Heerstraat 43	(011)64 13 39

Rijkschool HENDRIKS NV heeft een speciaal erkende vestiging in het MPI St.-Elisabeth te Wijchmaal.

Kerkstraat 24, 3990 PEER
Tel./Fax 011/63.39.54

SAMSONITE : REISBENODIGDHEDEN VAN DE BESTE KWALITEIT
DIDDLE - O'NEILL - KIPLING - HEDGREN - BUREAUARTIKELEN

Uit sympathie

Overpelt

Tel.: 011.80.90.30
011.80.01.40

PLOEM

OPTIEK, CONTACTLENS - EN GEHOORCENTRUM
DORPSTRAAT 44 • 3900 OVERPELT • TEL 011 64 13 78

DECKERS

PERMANENTE INTERIEUR-BEURS

Sellekaertsstraat 13 3900 Overpelt e-mail: info@deckers.be
Tel. 011/64.16.02 Fax. 011/66.30.45 www.deckers.be
TAPIJTEN VAST TAPIJT VINYLvloEREN LAMINAAT/PARKET TRAPLOPERS ENZ...

de 3 **Gwaentjes**

In de oudste taverne van Peer
lekker eten en gezellig drinken
binnen of in onze sfeervolle zomertuin

Steenweg op Wijchmaal 3 - 3990 Peer
Tel.: 011/63 20 05

Uw feesttaart = onze specialiteit
LUTLOMMEL 10 LOMMEL Tel.:(011)54 40 28
Woensdag gesloten

Thijs bouw
n.v.

Hamonterweg 84 3910 Neerpelt

Zaakvoerder: PAUL THIJS Tel.: (011)64 14 78 Fax (011)64 83 64

KWANTEN BOUWMATERIALEN

Bouw Punt
Kwanten OVERPELT

GEVELSTENEN
DAKPANNEN
KLUNKERS
MIX BETON
ISOLATIE
DAKRAMEN
MARMER
ARDUIN
GRANIE
ZAND & GRIND

44 Stuijzandstr (Industriepark) ... 3900-Overpelt
Tel: 011 64 44 72
Fax: 011 66 13 09
E-mail: info@kwanten.com
URL: http://www.kwanten.com

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl
Markt 10 - 6021 CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

SWAROVSKI

De heruitvinding van de telescoop...

Swarovski presenteert een nieuwe generatie telescopen. De ATX / STX serie heeft een modulair, ergonomisch design. Voor het eerst zitten de zoomen en de scherpstelling vlak naast elkaar zodat je de telescoop intuïtief en snel met één hand kunt bedienen. Ongeëvenaarde optische kwaliteit dankzij het gebruik van de nieuwste SWAROVISION technologie.

TEST NU DE NIEUWE ATX TELESCOPEN

- * Rechte of schuine inkijk.
- * 65, 85 of 95mm objectief.
- * HD-lenzen
- * Field flattener lenzen
- * Swarodur, Swarotop en Swaroclean coating
- * Diverse accessoires voor digiscopie...

SWAROVSKI

Denkt u dat een Swarovski voor u té duur is ?

Wij geven zéér hoge inruilprijzen voor uw oude verrekijker en/of telescoop.

COPY CENTER BIEMANS B.V.B.A.

Vreyshoring 70 - 3920 Lommel

Tel. 011-54 37 42 Fax 011-55 54 39

info@biemans.be - www.biemans.be

KWALITEIT EN SERVICE

DIGITALE FULL COLOR & ZIJK PRINTSERVICE

DIGITALE FOTOKOPIEEN A4/A3

PLANKOPIEEN, KLEURENKOPIEEN

SCHOOL EN KANTOORBENODIGDHEDEN

INBINDEN, PLASTIFICEREN, STEMPELS

GRAVEREN, PAPIERWAREN, WENSKAARTEN

FAXSERVICE

Regelmatig verschijnt in Zonnedauw een gedicht van de gewezen dorpsdichter van Overpelt, Rob Van Vlierden. We hebben echter in vorige uitgaven deze naam verkeerd weergegeven (Rob Van Mierlo). Dit willen we bij deze even rechtzetten. Ook in deze uitgave kan u weer een gedichtje (haiku) lezen van Rob Van Vlierden.

Rob van Vlierden was van 2009 tot 2011 de tweede dorpsdichter van Overpelt. Als dorpsdichter schreef hij enkele tientallen gedichten, ook te vinden via internet. Alle werk van Rob werd gebundeld in het werk 'Dichter-bij'. Deze dichtbundel is verkrijgbaar bij de dienst cultuur (in CC Palethe) tegen de prijs van 8 euro.

Een haiku (drie regels en zeventien lettergrepen) van Rob Van Vlierden

Hi koe

jouw ogen zijn vaak toe.

Zijn ze open, ben ik van mijn melk.

Soogen Parketvloeren bvba
Wimmerstraat 76
B-3911 Hechtel-EKSEL
GSM : ++32(0)495.57.23.34
Tel. : ++32(0)11.73.34.95
Fax : ++32(0)11.73.62.20
B.T.W.-BE-0476.654.436
B.T.W.-FR-02.498.380.500
www.soogen.be

Schilderwerken Gielkens Raf
SCHILDER- EN BEHANGWERKEN
5 Generaties vakmanschap
REYENSTRAAT 5
3900 OVERPELT
011/66-46-13
RAFGIELKENS@HOTMAIL.COM

VERHEYEN NV
Garage - Tweedehandswagens Lutlommel 147, 3920 Lommel
Tel.: 011/54 05 20
GSM 0475/24 98 62

De SLOBKOUSJES in 2013

Tot de start van het plantenseizoen, met een eerste wandeling op 17 april, blijven we aan de slag met onze wekelijkse wandelingen op dinsdagvoormiddag vanaf 9 uur en veertiendaagse determinatieavonden op woensdag vanaf 19 uur. Vanaf nu zullen we voor de locatie van de determinatieavonden afwisselen tussen onze vertrouwde stek in de Wulp en de milieuklas in Peer.

Op **16 maart** rijden we de proloog in Beverst op zoek naar voorjaarsbloeiërs in het watervalbos.

Op **woensdagavond 17 april** hebben we onze eerste echte plantenwandeling. Startuur is dan 18u30 omdat het nog vrij vroeg donker wordt. We starten ons seizoen in Eksel.

Op **1 mei** vanaf 19 uur wandelen we langs de Dommel ongeveer vanaf zijn oorsprong. Het is de start van een meerjarenproject waarbij we telkens een stukje van de Dommel willen bekijken van de bron tot aan de Nederlandse grens.

Op **29 mei** zullen we de mogelijkheid hebben om planten te gaan waarnemen op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel. Een buitenkans, want nu niet bepaald een plek waar je zomaar komt. Gezien de veiligheidseisen die men daar stelt, zal het wel noodzakelijk zijn vooraf in te schrijven.

Op **11 september** sluiten we het plantenseizoen af met een wandeling in Peer en nadien een gezellige babbel met een drankje in de milieuklas.

Dit zijn maar een paar speciallekes. Het volledige programma kan je bekijken op de website <http://www.natuurpunt-noordlimburg.be/slobkous.html>

Ook dit jaar doen we aan bijscholing. We kiezen nu voor een wandelformule, eerder dan les te volgen in een muf lokaal.

- Hans Vermeulen zal ons begeleiden op **24 april** in de Watering in Lommel, waar we speciale aandacht zullen geven aan de voorjaarsbloeiërs. Op 19 juni trekken we met Hans naar de AA beekvallei en zal onze aandacht vooral gaan naar de grassen.

- Rutger Barendse zal ons op **12 juni** laten zien dat je ook tussen de straatstenen heel wat leuke plantjes kan vinden. We wandelen met hem in Leopoldsborg.

Samen met de vlinderwerkgroep HESPERIA geven we dit jaar de nodige aandacht aan DEN TIP op Lommel Kerkhoven. We doen er inventarisaties van planten op een terrein waar de Veldparelmoervlinder huist. Op vraag van de Limburgse Plantenwerkgroep (LPW) leveren we ook dit jaar een bijdrage aan de inventarisatie van planten in de zogenaamde zwarte gaten (IFBL hokken waarvan weinig is gekend). We inventariseren verder in de omgeving van de Rooie Pier en vallei Warmbeek. We gaan ook eens kijken NW van de Achelse kluis.

Het wordt dus ongetwijfeld weer een boeiend Slobkousjaar.

Wil je er graag bij horen stuur dan gewoon een mailtje naar jan.leroy@skynet en je krijgt wekelijks onze nieuwsbrief.

Jan LEROY

Watervogeltelling in Lommel

Vlaamse watervogeltelling

In Vlaanderen wordt er al tientallen jaren watervogels geteld tijdens de winter, met als doel de aantallen, verspreiding en trends te kunnen inschatten. Elke winter worden zes midmaandelijke tellingen georganiseerd (okt-maart) waarbij vrijwilligers de tellingen kunnen uitvoeren. De coördinatie en de verwerking van de gegevens worden uitgevoerd door INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek). In overleg met INBO kunnen waterrijke gebieden 'toegeëigend' worden aan een (groep) vrijwilliger(s). Op deze manier zijn de meeste waterrijke gebieden in Lommel ingekleurd.

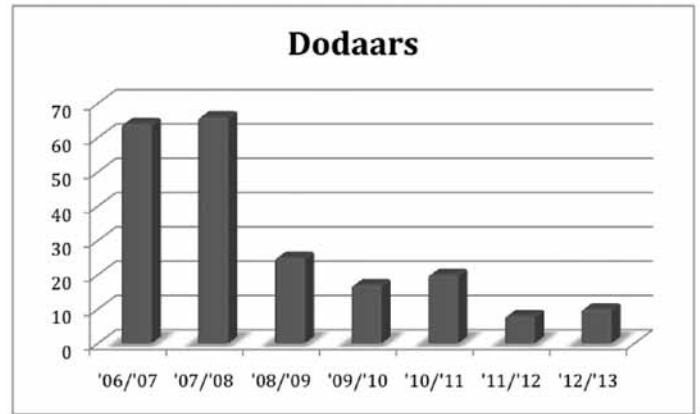
Tot 2011 hebben Michel Emmers en André Geypen (regelmatig vergezeld door andere tellers) maar liefst 29 jaar deze tellingen uitgevoerd (petje af trouwens!). In groep werden deze Lommelse plassen afgereden en werden de aanwezige watervogels geteld. In 2011 werd de fakkel overgedragen en zijn de plassen verdeeld over 2 personen (Pieter Cox en Michel Emmers), die elk hun eigen plassen afgaan tijdens de telweekenden. Er wordt getracht om deze tellingen op eenzelfde voormiddag in een telweekend uit te voeren, zodat migratie van watervogels tussen de waterrijke gebieden (dubbeltellingen) vermeden worden. Op bijgevoegde kaart zijn de gebieden aangeduid welke geteld worden.

- De blauw gearceerde strook duidt het kanaal aan waar watervogels geteld worden
- 1: Put A24
- 2: Velbo Oost
- 3: Velbo West
- 4: Sahara Lommel
- 5: Nieuwe + Grote baggerput (Maatheide)
- 6: Put Stevensvennen
- 7: Kristallijn
- 8: Zandput Hoeverdijk Noord + Zuid

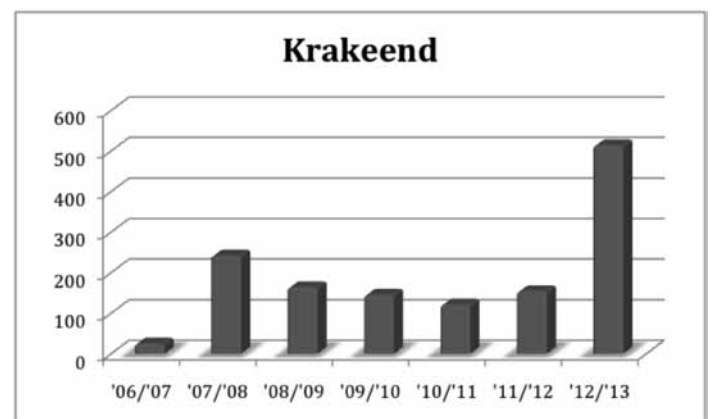
Trends van de Lommelse watervogels

De gegevens van de laatste 7 telseizoenen zijn digitaal ingegeven en zijn te vinden in overzichtelijke tabellen. Naarmate er in de toekomst meer telseizoenen digitaal vergeleken kunnen worden, zullen er mogelijk concrete conclusies uit de gegevens gehaald kunnen worden. Toch zijn hieronder al enkele ruwe conclusies opgesomd en de eerste grafieken opgesteld. Bijge-

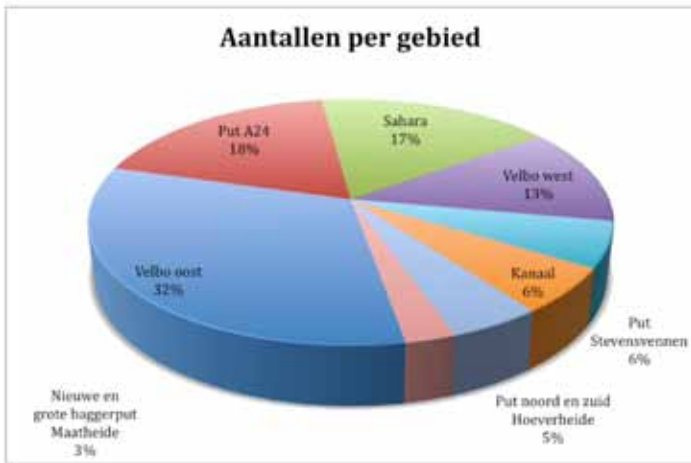
voegde grafiek toont de totalen van Dodaars (*Tachybaptus ruficollis*) per telseizoen, hierop is te zien dat de laatste jaren er minder Dodaarsen worden waargenomen. Maar zoals eerder vermeld, kan hieruit niet geconcludeerd worden (wegens beperkte gegevens) dat de Dodaars in het algemeen sterk afneemt.

Een ander voorbeeld dat uit de gegevens herleid kan worden is dat dit telseizoen de Krakeend (*Anas strepera*) talrijk aanwezig is t.o.v. de vorige jaren. Dit is zichtbaar op bijgevoegde grafiek, welke de totalen van Krakeend per telseizoen weergeeft. Hierbij moet opgemerkt worden dat de tellingen van februari en maart 2013 nog niet zijn toegevoegd, waardoor het aantal mogelijk nog stijgt. Er zijn dus heel wat schommelingen waarneembaar bij bepaalde soorten, toch zijn er ook soorten waar elk telseizoen de aantallen ongeveer constant blijven. Dit is bijvoorbeeld bij zowel Kuifeend (*Aythya fuligula*) als bij Tafeleend (*Aythya ferina*) het geval, waarvan de aantallen per telseizoen zich steeds tussen de 200 en de 300 bevinden.

Aantallen van de Lommelse watervogels

De Wilde eend (*Anas platyrhynchos*) is de meest getelde watervogel met een totaal aantal van 27966 op 7 jaar tijd (totaal van alle telweekends), gevolgd door de Meerkoet (*Fulica atra*) met een totaal aantal van 9791. Als we naar de aantallen per gebied kijken (2011-2013) dan zien we dat de grootste aantallen op Velbo oost geteld worden (32%), gevolgd door Put A24 (18%) en Sahara (17%). De gebiedsaantallen per telling zijn sterk afhankelijk van de omstandigheden (ijsbedek-

king). Zo zijn put Stevensvennen, Sahara en het kanaal bij een stevige winter sneller bedekt met een laag ijs, dan diepere putten als Put A24 en de baggerputten van Maatheide. Op die momenten kiezen watervogels meestal voor de plassen met de minste ijsbedekking. Verder kunnen we op bijgevoegde grafiek opmerken dat de baggerputten van Maatheide een laag percentage omvat, dit komt door het lage voedselaanbod van deze recente baggerputten. Wel worden deze putten gebruikt als meeuwenslaapplaats en rustgebied voor trekvogels.

Enkele opmerkelijke soorten

Of er nu broedvogels gemonitord worden of er worden overwinterende watervogels geteld, er bestaat altijd een kans dat er zeldzame soorten worden opgemerkt. Zo was er in de winter van 2006-2007 een IJsdruiker (*Gavia immer*) aanwezig op Put A24. De IJsdruiker is een (niet zo'n algemene) trek-/wintervogel aan de kust en is zeldzaam in het binnenland. Een andere zeldzame soort is de Geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*), zichtbaar op bijgevoegde foto, waarvan een groepje tijdens het telseizoen van 2006-2007 en 2010-2011 werd waargenomen. Tijdens het trektelsei-

zoen wordt er jaarlijks een groepje waargenomen op de baggerputten van Maatheide. Een soort welke zich maar zelden laat zien, is de Roerdomp (*Botaurus stellaris*), deze werd tijdens het telseizoen 2006-2007 en 2009-2010 waargenomen. Verder kan er nog opgemerkt worden dat er bijna jaarlijks Grote zaagbekken (*Mergus merganser*), Nonnetjes (*Mergellus albellus*) en Brilduikers (*Bucephala clangula*) op de Lommelse wateren te vinden zijn en af en toe laat een Krooneend (*Netta rufina*) zich zien.

Geoorde futen

Met dank aan deze jaarlijkse watervogeltellingen zijn al enkele bijzondere soorten waargenomen, zoals hierboven is samengevat. Ook de aantallen van deze tellingen geven enkele inzichten op de aanwezige watervogels op de Lommelse wateren. Hopelijk worden deze telling nog vele jaren uitgevoerd, zodat de Lommelse soortenlijst nog wordt uitgebreid en dat er later duidelijke conclusies getrokken kunnen worden uit deze gegevens.

Pieter COX

Paapje op Maatheide (foto's Pieter Cox)

Stage-opdracht in de Vloeiweiden en de Watering van Lommel-Kolonie.

Tobias Vromans, Rijk Verkerk en Charles Wassenberg zijn 3 hogeschool studenten, die momenteel stage lopen bij de NatuurWerkplaats Meerhoven (NWM) onder begeleiding van dhr. Hovius.

Dhr. Hovius en de drie studenten hebben samen met Albert Mertens, conservator van de Vloeiweiden, het natuurgebied bezocht met het oog op het uitvoeren van de stage-opdracht, namelijk het inventariseren van de verschillende soorten vlokreeften (Gammariden) in de wateringsloten.

Om deze opdracht goed te kunnen uitvoeren werden en worden in het gebied monsters genomen, welke naderhand worden geanalyseerd.

Deze monsters worden genomen op verschillende plaatsen maar hoofdzakelijk in de afvoersloten (ondersloten) van blok 2 (vloeiweiden), van blok 3, 4, en 5 en dan voornamelijk aan de uiterste westzijde (buitenkant langs De Hutten) en op Nederlands gebied, de ondersloot van blok 6 (ook de Beekloop genoemd) die naar de Liskes stroomt.

De stage-opdracht loopt voorlopig tot einde schooljaar, dus juni 2013.

Tijdens een monstername in de rivier de Beekloop, ten zuiden van Bergeijk, is de vlokreeftsoort *Echinogammarus berilloni* weer in groeiende populatie aangetroffen.

Herkomst

De *Echinogammarus berilloni*, soms egelvlokreeft genoemd, is een van oorsprong uit noord-Spanje afkomstig lid van de familie Gammaridae. Door verspreiding via rivieren en beken is deze soort sinds begin vorige eeuw ook in Nederland en België te vinden. In de rivier de Beekloop vond de eerste waarneming in 1962 plaats.

De Beekloop

Ten zuiden van Bergeijk, net over de grens van België stroomt de Beekloop. Deze wordt gevoed met water afkomstig uit het kanaal Bocholt-Herntals, dat gebruikt werd om de daar aanwezige populierplantages te bevloeien. De Beekloop mondt aan de andere kant van de grens hier in Nederland uit in de Keersop, die het water verder naar het noorden afvoert in de Dommel. De Tongelreep wordt uit het zelfde kanaal gevoed.

Gammaridae

Met kanaalwater is *E. berilloni* waarschijnlijk in de Beekloop, in de Keersop en in de Tongelreep terecht gekomen, waar hij de laatste jaren in kleine aantallen wordt aangetroffen. Naast deze soort, zijn er hier nog twee andere soorten te vinden. Namelijk de soorten *Gammarus pulex*, een inheemse soort en *Gammarus roeseli*, een soort afkomstig uit de balkan, maar inmiddels wijd verspreid in Europa. Gammaridae zijn veelal detritivoren (leven van dood organisch materiaal), en zijn voor hun chitinepantser afhankelijk van kalkrijk water. Beken als de Keersop en Beekloop zijn dan ook geschikte leefomgevingen voor deze dieren. In een onderzoek uit 1970 is te vinden dat er honderden exemplaren *E.berilloni* werden waargenomen in de Beekloop, echter de laatste jaren is er geen enkele

meer gevonden. Des te opmerkelijker is het dat er nu zo ongeveer 30 exemplaren in een bemonstering zijn gevangen.

Bemonstering

Regelmatig worden overal in Nederland monsters genomen ter bepaling van de aanwezige soorten en aantallen. Ook in de Keersop en Beekloop wordt dit gedaan. *G. pulex* en *G. roeseli* zijn zo gedurende voorgaande jaren altijd veel aangetroffen. *E. Berilloni* slechts af en toe, met enkele exemplaren per inventarisatie. Tijdens een monstername door een student van de HAS Den Bosch, Charles Wassenberg, samen met zijn stagebegeleider dr. Miel Hovius van de Natuurwerkplaats Meerhoven, op 27 september j.l. werd de soort opeens meer dan voorheen aangetroffen. In een monster uit de Beekloop bleken naast enkele honderden exemplaren *G. pulex* en *G. roeseli* ook ±30 exemplaren *E. berilloni* te zitten.

Dat het om een groeiende populatie gaat wordt bevestigd door het feit dat in het monster mannelijke en vrouwelijke exemplaren gevonden zijn, van verschillende lengte. Ook werden koppels aangetroffen, waarbij het mannetje het vrouwtje met zijn voorste poten vastklemt en haar in de zogenaamde precopula-houding dagen- tot wekenlang vasthoudt, om met haar te paren en haar te beschermen tijdens het uitbroeden van haar eieren in de broedbuidel.

De Echinogammarus berilloni, van andere soorten te onderscheiden door de vele haartjes boven op het achterlichaam. Afgebeeld exemplaar afkomstig uit het monster. (foto: C.F.P. Wassenberg)

De soort werd toevallig opgemerkt toen de student voor een stage-onderzoek naar de competitie tussen *G. pulex* en *G. roeseli* monsters nam in de Beekloop.

Natuurwaarde

Het feit dat de soort weer in dergelijke aantallen voorkomt, zegt wat over de waterkwaliteit. De sinds 2000 ingestelde Kaderrichtlijn Water kent waardes toe aan bepaalde voorkomende soorten. Zo geeft het voorkomen van *G. pulex* en *G. roeseli* een goede waterscore, maar scoort de *G. berilloni* nog hoger. De waterkwaliteit in de Beekloop gaat vooruit.

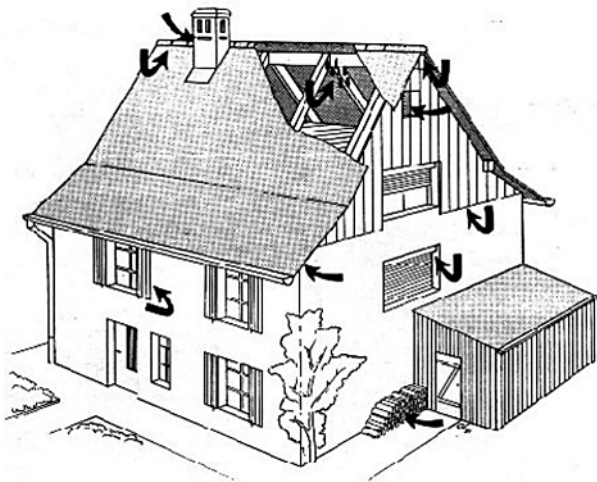
C.F.P. Wassenberg

Vleermuizen: een zegen voor je tuin! (deel 2)

In enkele uitgaven van Zonnedaaw hebben we aandacht voor vleermuizen. In vorige Zonnedaaw vind je adviezen over hoe je je tuin kan inrichten voor deze nuttige diertjes en in deze hebben we aandacht voor het verblijf van de vleermuizen.

6. Verblijfplaatsen.

- Zorg voor verblijfplaatsen van vleermuizen.
- Overdag zoeken zij rustige, donkere en warme verblijfplaatsen op om te slapen. Soms is dit een zolder. Maar ook een spouwmuur en ruimtes onder dakpannen of achter houten planken zijn vaak gebruikte plaatsen.

- Je kan ook een vleermuiskast ophangen tegen je huis of tegen een boom (zie bouwplannetje).
- Vleermuizen gaan bijna nooit schade aanrichten aan je woning. Zij knagen niet. Soms hoor je geritsel omdat zij over isolatieplaten kruipen. Dit kan voorkomen van eind mei tot eind augustus.
- Vleermuizenkeutels op de grond verraden hun aanwezigheid. Deze keutels veroorzaken zelden geuroverlast en zijn een uitstekende meststof (guano). Ideaal om tussen planten te strooien.

Vleermuiskeutels (zowel verse als oude vleermuiskeutels) kun je plat wrijven tussen duim en wijsvinger. Deze vallen dan uiteen in fijn poeder. Een muizenkeutel is hard als hij oud is en plakkerig als hij vers is.

7. Waarom maakt een vleermuis enkele rondjes in mijn tuin en verdwijnt dan voor de rest van de avond?

- Vleermuizen die net uit hun verblijfplaats komen verkennen even de omgeving om daarna naar hun jachtgebied te gaan.

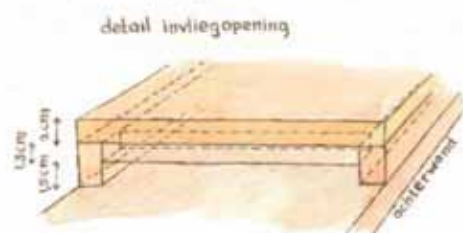
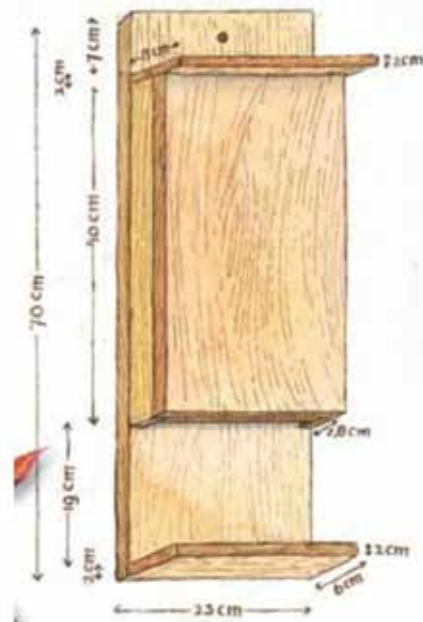
- Het kan ook zijn dat ze na enkele rondjes jagen de insecten in je tuin weggevangen hebben. Zij zoeken dan een nieuw jachtgebied.

8. Tip voor kattenbezitters.

- Katten weten vaak heel goed waar de verblijfplaats van vleermuizen is en proberen deze te vangen. Een kat vindt dit normaal. Helaas zullen deze vleermuizen dan de vervelende muggen voor je venster niet meer kunnen wegvangen.
- Zorg dat in de zomermaanden je kat één uur voor zonsondergang binnen in huis is. Dit is vooral van belang van half mei tot eind augustus. In deze periode vormen vleermuizen grote groepen.
- Een halsband met een belletje voor je kat kan ook nog andere levens redden (niet alleen vleermuizen).

9. Maak je eigen vleermuizenkast.

(Vervolg in volgende uitgave van Zonnedaaw)

Op stap door vallei van de Dommel

In de Dommelvallei zijn eind vorig jaar bewegwijzerde wandelwegen geopend. Er zijn 3 startplaatsen:

- 1- Stadspark "De Perre" Rustoordlaan Peer
- 2- Kerk Kleine-Brogel Burg. Voetslaan Peer
- 3- Kerk Eksel Berkenlaan Hechtel-Eksel

We vertrekken met deze wandeling aan de kerk van Kleine-Brogel. In tegenstelling tot de meeste kerken van de buurdorpen is de Sint Ursulakerk volledig in natuursteen gebouwd en wel in mergelsteen. Reeds in 1646 werd er vastgesteld dat het kerkgebouw in zeer slechte staat was. In 1663 werden er de nodige herstellingswerken uitgevoerd. In 1906 werd de kerk afgebroken. Bij de nieuwbouw in 1907 werd de gespaarde kerktoeren verhoogd.

We volgen de oranje gemerkte bewegwijzingspaaltjes. Die sturen ons tot aan de Ekselse Baan. We slaan rechts af tot we deze baan oversteken en komen in de Schansstraat. Aan de rechterkant van deze weg bevindt zich de ruïne van de "Paggershoeve". Deze vierkantshoeve was een Teutenhuis. Op het erf merken we nog een mooie oude linde. Oud en nieuw. Achter de oude vervallen hoeve is er een aanplant van kiwibessen, de eerste van die omvang in deze regio. Aan het driehoekig pleintje gekomen, een "Dries" was vroeger een gemeenschappelijk grasland, slaan we rechts af en arriveren in de Schansstraat. Van de Schans tegenover de hoeve Vandecruys gelegen is niets meer te zien. Wat er wel te zien is, onder de kroonlijst van het woonhuis heeft zich een kleine kolonie huiszwaluwen gevestigd. We slaan links af en komen aan de woning Vanhout, ook hier voelen de huiszwaluwen zich thuis. In juni is er een drukte van belang wanneer de oudervogels de jongen komen voeden in hun bolvormige slijknesten. We slaan hier rechts af en

wat verderop merken we aan de venige bodem dat we de "Dommel" naderen. Vanaf de nieuwe brug krijgen we een mooi zicht over de vallei. Ook een goede plaats om vogels te spotten, o.a. buizerd, zwarte specht, grote gele kwik, ijsvogel. Hier gaan we ook over de "Nouwen Loop" wat verderop ook "Het Vlietje" genoemd. Rechts valt een prachtige beuk op, in de bast kerfde menig verliefde jongeling de naam van zijn geliefde. Als men goed kijkt, zal men nog wat hartjes vinden, maar ze vervagen, de geliefde zal ook zo jong niet meer zijn. Wanneer we onze wandeling voortzetten komen we

volgens oude kadasterkaarten aan de kiezelweg van "Hegtelt naar Loozen". We slaan links af en aan de rechterkant zien we in de verte de stoeterij van Franssen liggen. Reeds in 1796 waren er volgens de Franse volkstelling 4 gezinnen gevestigd. De naam van de hoeven varieerde in de loop der tijden van "Den eekel bosch" naar "Eikelenbos". Onze wandelweg vervolgend komen we aan het zuiveringsstation. Hier is regelmatig de grote gele kwik te horen en proberen kokmeeuwen een graantje of vliegske mee te pikken. Aan de rechterkant juist achter de omheining van het station zien we nog een restantje van het vroegere gekende voetpad van Eksel naar Kleine-Brogel. Spijtig is dit voetpad grotendeels opgeslokt door maisakkers. Ten behoeve van de akkervogels worden door Natuurpunt Noord-Limburg in de aangrenzende akker gewassen ingezaaid o.a. rogge, boekweit, haver, spelt, koolzaad. Het is hier ook dat we het liedje van de geelgors kunnen horen en met veel geluk zien we patrijzen. Ook een goede plaats voor vlinderwaarnemingen. Wat verderop steken we "Nouwen Loop" weer over. Deze werd vroeger afgedamd, zo bekwam men 2 vijvers de "Eikelboschervijver" genoemd. Aan de Hoksentstraat slaan we links af. Het is hier een spechtenparadijs, grote bonte, groene, zwarte, kleine bonte en het laatste jaar werd ook de middelste bonte waargenomen. De weg vervolgend en een zomerverblijf links laten liggend komen we aan een mooie beemd met de typische natte hooilandvegetatie. Ook weer een goede plaats voor vlinderwaarnemingen. Wandelend over het knuppelpad komen we aan een woning in kempische hoevestijl. Voorbij de hoeve Vanherck slaan we linksaf terug richting Dommel. We wandelen over de dijk van de vijver, gekend als de vijver van Dolf. Aan de rechterzijde ligt een mooi elzenbroekbos. Ook weer een goede plaats voor vogelwaarnemingen o. a. buizerd, havik, zwarte specht, holenduif en vanaf de brug grote

gele kwik en ijsvogel. We wandelen over het mooie knuppelpad en komen aan het meest moerassige deel van de wandeling. Ijzerhoudend kwelwater genoeg in deze omgeving met de daaraan verbonden vegetatie van dotterbloem en bittere veldkers. Aan het einde van het knuppelpad kunnen we links afslaan maar we kiezen recht door te gaan. Grove den, enkele bosjes struikheide, brem, we komen in een zandige omgeving terecht. Op de akker die rechts opduikt was er vroeger een zandgroeve. De teelaarde werd afgegraven, het grof zand gewonnen en de teelaarde terug uitgespreid. Links tegen de bosrand ziet men duidelijk het niveauverschil. We komen aan de verkeersarme Molhemstraat. Rechts hiervan liggen de grafheuvels, deze zouden dateren van 800-500 voor Christus. Zo een 3.000 jaar geleden waren ook hier al mensen werkzaam. We slaan links af en volgende Molhemstraat richting Kleine-Brogel. Links en rechts liggen de akkers van het A.N.B. Vroeger zaten we hier in het kerngebied van de ortolaan, ten minste 10 koppels broeden hier in de omgeving. Geelgors, Boompieper zijn er broedvogel. In het vroege voorjaar bloeit hier de sleedoorn. Aan het eind van de akker links ligt er een poel aan de rand van het bos. Kijk eens naar libellen en waterjuffers. Even verderop draaien we links af en volgen we terug het wandelpad. In het bos rechts werden de exoten verwijderd en komen de witte stammen van de ruwe berk volop tot hun recht. We passeren een lorkenbosje en vervolgen het drassige wandelpad tot we terug de Molhemstraat bereiken. Hier kruisen

we de "Peerderloop". We wenken naar rechts en wandelen via de Gijzenstraat richting Kleine-Brogel. Ook hier nog enkele overblijfselen van kempische langgevelhoeven. De meeste akkergronden liggen hier hoger dan de veldwegen, we hebben hier te maken met de fameuze plaggenbodems. Jarenlang werden deze akkers verrijkt met het mest uit de potstallen en geleidelijk kwamen de velden hoger te liggen. We komen terug bij de "Paggershoeve", de kerk van Kleine-Brogel komt weer in zicht en einde wandeling.

Albert GEUENS (Foto's Jos WINTERS)

Op bezoek in het Veenpark van Barger-Compascuum bij Emmen in Drenthe

Een van onze leden bezocht vorig jaar het veenpark van Barger-Compascuum en het nabijgelegen 100ha groot hoogveengebied. Hij was zo onder de indruk dat hij me vroeg een artikeltje te maken voor de Zonnedaaw om het onder ieders aandacht te brengen.

De oorsprong van de veenwinning in het gebied voert terug naar 1868 toen Pruisen een verdrag sloot met Holland waardoor het gebied vrijkwam voor bewoning. Al heel snel zag een ondernemer hier de mogelijkheid voor grootschalige ontginning en kocht grote hoeveelheden grond aan. Het was de start van een activiteit die tot midden 1960 zou doorgaan. In 1967 kwam het gebied in handen van Staatsbosbeheer en werd tot natuurgebied omgevormd.

Waar eerst manueel turf werd gestoken, zoals ook in onze streken gebruikelijk was, werd het werk in de loop van de jaren door machines overgenomen. Zowel het graven, het droogmaken en het afvoeren gebeurde uiteindelijk volledig machinaal.

Wie kennis wil maken met deze oude technieken en de manier dat mensen toen leefden moet zeker eens

gaan kijken in dit "Bokrijk van het Veen". Heb je de 270 km autorit er niet voor over dan kan je altijd de website nog eens gaan bezoeken: www.veenpark.nl

Wie weet geeft dat toch zin om eens in de geschiedenis te worden teruggeflitst.

Jan LEROY

Jan Leroy bezit een interessant oud boekje met de eenvoudige maar duidelijke titel "Vogels". Het is uitgegeven bij Callewaert-De Meulenaere voor Davidsfonds in 1906 en de auteur is E.H.J. Iserbyt. Jan selecteert telkens voor Zonnedaaw een boeiende tekst uit dit boekje.

In vorige uitgaven was het onderwerp:

- "Stand-, trek- en zwerfvogels".
- "Nestbouw".
- "Nuttige en schadelijke vogels."
- "Vogels bij koude voederen"

In deze Zonnedaaw: "Het `Vogelei"

De teksten worden in de oorspronkelijke oude spelling weergegeven.

De tekeningen zijn overgenomen uit het boek "Les Rapaces" van Delachaux et Niestlé.

Het VOGELEI

Men herkent den vogel aan zijne pluimen, maar ook aan zijne eieren. Ze zijn van alle grootte en kleuren, doch voor eene bepaalde vogelsoort verschillen ze weinig van elkander. Hoe veelkleurig en bontgepikkeld ze zijn weet iedereen, die de lange kransen uitgeblazen vogeleitjes gezien heeft, door straatjongens geroofd. Beter zouden die bengels regelmatig ter school gaan en daarna onder moeders waakzaam oog blijven, in plaats van vogelnesten te plunderen en 's landmans vruchten te schenden.

De kleur der eieren is niet zelden afhankelijk van de plaats, waar de vogels hun nest bouwen; 't is alzoo dat deze die op den grond wonen, nog al dikwijls aard- of grondkleurige eieren leggen, 't geen ze min gemakkelijk doet ontwaren.

Hoe grooter vogel, hoe grooter ei, zult gij denken; zoo is 't in den regel, maar niet zoover dat die evenredigheid stipt onderhouden wordt; de eend is van kleineren omvang dan de hen en toch zijn hare eieren merkkelijk grooter. Het ei van kleine vogels, zooals het meesje, is betrekkelijk grooter dan dit van den struisvogel. Besluit niet uit dit gezegde, dat het ei van dien hoogpootigen reus klein is; 't weegt immers ongeveer 1 1/2 kilogram, dit is evenveel als 25 heneieren van gemiddeld 60 grammen ieder. 't Moet voorzeker eene felle maag zijn, die zoo een ei verwerken kan.

De omvang der eieren schijnt grootelijks af te hangen

van hun getal: hoe meer de vogels er uitspinnen, hoe kleiner zij ze maken, en dit getal zelve is zeer verschillend volgens de vogelsoorten; 't is immers al wél van eieren te leggen, maar 't groot punt is van ze uit te broeden en de uitgekijpte kleintjes groot te kweken; de voedingsmiddelen en bijzonderlijk de trage of vroegtijdige ontwikkeling der jongen hebben voorzeker een grooten invloed om de leglust bij de vogels te temperen; wanneer het jonge gezin na korte dagen met moedertje kan meelopen om den kost te zoeken, dan komt het er niet zoo nauw op aan, dat de familie min of meer talrijk zij. Zoo is 't gelegen met patrijzen en fazanten; nauwelijks is 't kieken uit het ei, of 't waagt zijne eerste stapkes en na eenige uren heeft het vastheid genoeg op zijne pootjes om uit het nest te loopen en, moeder in hare reisjes te vergezellen. Maar wanneer de jongen weken op weken krachteloos in het nest blijven liggen, en alles wat ze in de maag steken eerst door de oudjes in den bek moeten gebracht worden, dan wordt het een ingewikkeld zaakje. Zulke vogels doen wel er eerst ernstig op na te denken vooraleer te leggen; want is hun kroost al te talrijk, 't gevaar is groot dat zij menig sterfgeval, door honger veroorzaakt, zullen te betreuren hebben. Ook bestatigt men dat zij voorzichtig te werk gaan en gedurende 't zelfde jaargetijde twee of driemaal herbeginnen te leggen, liever dan ineens hunne krachten nutteloos te verspelen.

colofon

NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

DOELSTELLINGEN:

- Stimuleren tot natuurbeleving en natuurstudie door vorming en natuur- en milieu-educatie (natuuruitstappen, voordrachten, dia-voorstellingen, cursussen, natuurreizen, onderzoek en inventarisatie van dier- en plantensoorten).
- Aandacht voor landschapszorg en milieubeleid.
- Actieve inzet voor natuurbehoud door het beheren, aankopen en uitbouwen van natuurreservaten in Noord-Limburg:
 - de Vloeiweiden in de Watering in Lommel-Kolonie,
 - de Lommelse heidegebieden: de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,
 - dendrologisch Wielewaalpark "Den Tip" in Lommel-Kerkhoven,
 - het Plat in Overpelt
 - de Dommelvallei in Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt
 - de Veewei in Hechtel-Eksel.

LIDMAATSCHAP NATUURPUNT: 24 euro per gezin per kalenderjaar.

Je kan je lidgeld betalen hetzij via domiciliëring, hetzij via jaarlijkse overschrijving.

Domiciliëring: Elk jaar wordt je lidgeld automatisch afgehouden van je rekening. Indien je dit wenst en nog niet gebeurd is, dan kan je op twee manieren een domiciliëring aanvragen: via de website of via de telefoon of e-mail.

Via de website

Je bent al geregistreerd op de Natuurpuntwebsite
Log in en vul het online formulier in. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen. De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig!

Je bent nog niet geregistreerd op de website

Je kan op de website een pdf-formulier downloaden of je kan van de gelegenheid gebruik maken om je te registreren op 'Mijn Natuurpunt' en het online formulier in te vullen. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig.

Via de telefoon of e-mail

Bel naar 015-29 72 20 of mail naar info@natuurpunt.be. Zeg dat je lid wil worden via domiciliëring en geef je naam en adres door. Je ontvangt dan een foldertje met een domiciliëringformulier.

Overschrijving

Ben je tegen domiciliëring, dan kan je jaarlijks een overschrijving doen.

Schrijf 24 euro over op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding "lidgeld Natuurpunt Noord-Limburg". (IBAN: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB). U ontvangt per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

ABONNEMENTEN tijdschriften:

Als lid van Natuurpunt Noord-Limburg ontvangt u per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

Ieder lid van NATUURPUNT kan zich **facultatief** abonneren op:

- "NATUUR.FOCUS", het natuurhistorisch tijdschrift dat vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro,
- "NATUUR.ORIOLUS", het vogeltijdschrift voor Vlaanderen dat ook vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro.

Wie zich abonneert op NATUUR.FOCUS en ook op NATUUR.ORIOLUS betaalt 14,5 euro (in plaats van 2 x 8,5 euro).

ZONNEDA UW:

Dit is het driemaandelijks contactblad uitgegeven door NATUURPUNT Afdeling Noord-Limburg (Lommel en Overpelt). Leden van andere afdelingen, die tevens ons ledenblad "ZONNEDA UW" wensen te ontvangen, betalen 7,5 euro, over te schrijven op rek. nr.: 456-1122981-39 (IBAN: BE13 4561 1229 8139) t.n.v. Natuurpunt Noord-Limburg.

Redactie:

Luc Winters, Paul Verheyen, Ann Geypen, Yvonne Kuypers, Heidi Dries, Hanne Maes

Lay-out: Paul Verheyen

Drukker: copycenter Biemans, Lommel

Met dank: Aan iedereen die deze uitgave van ZONNEDA UW tot stand heeft helpen komen. Natuurpunt Noord-Limburg dankt tevens allen die met hun financiële bijdrage in ruil voor publiciteit de uitgave van ons ledenblad ZONNEDA UW ondersteunen.

Oplage 660 ex.

België - Belgique
 P.B.
 3900 OVERPELT
 12/2678

P808288

Natuurpunt, Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen

Ledenadministratie: Leon Plessers - Pater Vanduffelstraat 5 bus 2 - 3900 Overpelt - 04728883814
 V.U. Paul Verheyen - Kleinmolenstraat 8 - 3910 Neerpelt - 011640222

BESTEMMING:

